

GALATIŌ

Yá pó kú láε bee guuŋ

Galati b̀usu gb̄εŋ Yesu baona mà wa s̄i P̀olu w̄éleḡea ḡēn plaade n̄ a àaõdeo guue (Zin 16.6, 18.23). Ama waasoken p̄aleŋ ḡē we l̄o, ō aa dàda gb̄éŋne aa m̄è, sema Yesude pó aa de Yudaŋ ūŋ misiile M̄oizi ikoȳae, aai t̄ōz̄ō. P̀olu k̄i ȳadanε bee b̀ò Yesu Kilisi yá k̄p̄εε, àε Galati b̀usu Yesudeŋ da z̄obleu. Ké a mà gb̄épiŋ lé sw̄áσε yápizi, ō à láε bee k̄èné.

Ké P̀olu ye a gb̄éŋ ea laaidŋ baona zé m̄endonawa, ō à ȳadadané à m̄è:

A azia yá b̄oolek̄èné, aà n̄selilea n̄ ledoū pó wa k̄è n̄ k̄ōŋ n̄ Yelusaleũ d̄baanaŋ ikoȳapi musu n̄ a k̄ōȳamasai n̄ Piεεo yápi musuo. P̀olu a zinakeȳa b̄oolek̄èné, à k̄p̄ale à s̄iwà ké a zinakepi b̀ò Dii k̄iε (1-2).

A gb̄aa'è Luabaakuañŋ k̄áau yáŋwa, ō à m̄è gb̄ēe a e b̄o maa M̄oizi ikoȳa maà sabaio, sema Yesu Kilisi náaik̄ea (3-4).

A tek̄p̄añgu aa wet̄a w̄àŋ n̄zia v̄i n̄ Lua Nisina d̄baanéŋ, asa Nis̄inapi i ȳamaaŋ iné dasi, a s̄éia mé yeak̄ōzi ū (5-6).

A k̄ù Yesu ḡali p̄ii n̄ Yesudeŋ p̄ii sw̄áσε P̀olu yápizi, aai sí n̄ n̄sem̄endoo ké aa e b̄o z̄oblea bui p̄iiu.

Baona p̄ale kuo

¹⁻² Ma Lua zina P̀olu n̄ ma Yesude dee pó wá s̄anuŋ p̄ii w̄áme wa láε bee k̄è Yesude pó aa ku

Galati bùsuuone.* Ma zínake i bo gbēnazina kíio, gbēnazina mé i a ledokeo, Yesu Kilisi ní Mae Lua pò aà bò gauo mé ma zì.

³ Lua wá Mae ní Dii Yesu Kilisio gbēkekeé, aai á gba aafia.

⁴ Kilisipi gí a wēnii Lua wá Mae pœãwa, à wá duuna kèwá, ké à e wá bo dúnia tia vāie beeu.

⁵ Lua mé gawi vī gɔɔpii! Ami.

⁶ Ké ále bo Lua pò á sisi a gbēke guu kpe màa gò, ále ze ní bao koleao, yápi dia maamaae.

⁷ Baona pāle kuo. Gbḗ pò ye Kilisi baopi lileo lé á liaae.

⁸ Baa tó wápi ge malaikae bò luabe à baona pò i kpaai ní pò pò wá òéoo waasokpáé, Lua láaikewà.

⁹ Wá òé yāa mé mále oé b, tó gbēe baona pò i kpaai ní pò pò á màoo waasokpáé, Lua láaikewà.

¹⁰ Mále sáau wēele gbēnazinawa yā, ge Luae? Mále wēele ma yá ká gbēnazinagu yā? Tó gbēnazina má ye à kángu e tia, dō Kilisi zòblenan ma ūo.

Yesu Pɔlu sea a zina ũ

¹¹ Ma gbé, má ye à dō ké baona pò mi kpáé i bo gbēnazina kíio.

¹² Mi ma gbēnazina kíio, gbēe mé i dameeo, Yesu Kilisi mé bò m̀oaa.

¹³ A mà lá má kú yāa Yudaɔ zéu. Ma Yesudeɔ wetá wéle ní wéleo pásipási, má wēele mà ní midé.†

¹⁴ Ma Yudaɔ zépi yá kù ɔplapla de ma sáaola dasi, ma áia deñla wá deziɔ felekaayāpi guu.

* **1:1-2** Zín 16.6 † **1:13** Zín 8.3

15 Ama Lua ma dile a pɔ ũ za ma da nɔ̄seu.‡ Ké aà ma sísia a gběke guu gɔɔ kàè,

16 ɔ̄ à a Né gbàea,§ ké mà aà baona kpá buipáleɔne. Mi gé kpálei gběe gẽziɔ,

17 mi gé Yelusaleũ gbě pɔ aa de zinaɔ ũ ma ãaɔ kɔio, ma ge Laalubuɔ bɔ̄suu gɔ̄ɔe, ɔ̄ ma ea ta Damasi.

18 Wè àaɔ gbɛa ɔ̄ ma ge Yelusaleũ, ké wà kɔ̄ dɔ̄ n Piεεo, ɔ̄ ma keaàno gɔɔ gẽo.*

19 Mi zina pàle eo, sema Dii dāuna Zaaki bàasio.

20 Yá pɔ má kěépi, má sí n Luao, εε mále tóo.

21 Bee gbɛa ma ge Sili bɔ̄suu n Silisi bɔ̄suo.

22 Gɔɔ bee Yesude pɔ kú Yudeɔ i wesimalεo,

23 āma aa su mà wà mè, gbě pɔ lé n wetã yāa mé lé zé pɔ á wèele kaalepi waasokpa tiasa,

24 ɔ̄ aa Lua tɔbò ma yá musu.

2

Pɔlu kɔ̄ yāmaa n zina pàleɔ

1 Wè gẽo m̀endosai gbɛa ma ea ge Yelusaleũ n Baanabao.* Ma Titu sè, à gèwanɔ lɔ.

2 Ma ge we, ké Lua mé bò m̀oaa à kũ mà γεε. ɔ̄ ma baona pɔ mi kpa buipáleɔne bɔ̄ɔlekè dɔ̄aanaɔne n̄tēe, ké zɔ̄ pɔ má kè n̄ pɔ pɔ mále keo su ke pāo.

3 Titu pɔ wá sãnu n̄ a Gelekikεo, aai gānawà aà tɔ̄zɔ̄o.

4 Yesude εgena pɔ gè wá guu kpáio mé aa yápi dà. Aa gè wá naa Kilisi Yesuwa wéεkea tàasikaie. Aa ye wá da zɔbleue,

---

‡ 1:15 Isa 49.1 § 1:16 Zin 9.3-6 * 1:18 Zin 9.26-30 * 2:1 Zin 15.2-4

⁵ Ɔ wi we wa misiilenéó baa yoo, ké à e àò baona síana kúá yáí.

⁶ Gbé pó wàlé ní gwa dɔaana ũ, aai yãe káfimεεo. Lá aa de, i kemεε yãe ũ, asa Lua lí gběe zãboo.

⁷ Aa è Lua a baonakpaa buipãleɔne nàmεε ma ɔzi, lá à a kpaa Yudaɔne nà Piεε a ɔziwa.

⁸ Asa lá Lua zíkè Piεε guu a zínakε yá musu Yudaɔ kíi, màa à zíkè ma guu buipãleɔ kíi.

⁹ Zaaki ní Piεεo ní Zãa pó wàlé ní gwa Lua kpé gbapεle ũ gběke pó Lua kèmmεe dɔ, Ɔ aa ɔkpàwá, wá ní Baanabao gběke vía ní kɔo seela ũ. Aa sí wápio wà gé buipãleɔ kíi, nípio sɔ Yudaɔ kíi.

¹⁰ Yá pó aa yei lé, ní taasideɔ yá àò dɔwágu. Goo bee sɔ wá me wà ní a keao kò.

Yesu náaikεa mé í wá suaba

¹¹ Ké Piεε mɔ Antioxi, ma giè weliwe ké à zè yáwa yáí.

¹² Asa e Zaaki zínaɔ aao gé kái, i pɔble ní buipãleɔe. Ké aa kà, Ɔ à bɔzã à kè má, ké àle víake Yuda pó aa zè ní tɔzɔyãoɔne yáí.

¹³ Yuda kíniɔ nàwà mɔafilipi guu. Baa se aa Baanaba gà nàmá.

¹⁴ Ké má è aa baona síana kúá a zéwao, má ò Piεεε ampíi wáa: N Yuda ia ní kú lán buipãlewa, i ke lán Yudawa no. Kpelewa níyɔ fɔ gãna buipãleɔwa aao Yudaɔ yá kúai?

¹⁵ Yudaɔn wá ũ, buipãle pó aa Lua dɔoɔn wá ũo.

¹⁶ Ama wá dɔ ké gběe lí bɔ maa zíkεa ikoyãpiwa yáio, sema Yesu Kilisi náaikεa ado bàasio.† Baa

† **2:16** Lom 3.20, 22

wápi, wa Kilisi Yesu náaikè, ké wà e bɔ maa wá Kilisi náaikɛapi yáie, i ke zíkɛa ikoyápiwa yáí no, asa gbɛe lí bɔ maa zíkɛa ikoyáwa yáio.‡

17 Gɔɔ pɔ wále wɛɛɛ wà bɔ maa naa Kilisiwa, tó wá è duunkɛnaɔn wá ũ sɔ, bee mɛ Kilisi lé duuna wɛzígba yá? Aawo!

18 Tó ma ɛa lé ikoyá pɔ má gbòo kɛkɛ, a tàaeden ma ũ we.

19 Asa má de ge ũ ikoyápi musue, ã ma bɔ a yáú ké mào ku Lua pɔ ũ yáí. Ma ga líwa ní Kilisio.

20 Mapi má kú ɔo, Kilisi mé kú ma guu. Tiasa ma gbɛnazínkɛ guu má kú Lua Né pɔ yemazi à gí a wɛnii ma yáí náaikɛa guue.

21 Málɛ Lua gbɛkɛ bádɛo. Tó wí bɔ maa ikoyápi yáie, Kilisi gà pãɛ.

3

Mɔzi ikoyá ní luanaaikɛao

1 Galati m̄saideɔ! Wa Yesu Kilisi gaa líwa sáasã òé wásawasa. Wà pɔdàwá yá?

2 Má ye mà yá mɛndo gbɛawá. A Lua Nisína è zíkɛa ikoyáwa yáí yà, ge yá pɔ á m̄pi náaikɛa yáie?

3 Akɛa a ḡ m̄sai kéwai? A dàalɛ ní Lua Nisína gbãaoɛ, ã ále a midɛ ní ázia gbãao saa?

4 A taasi saɛ kè pã yá? Aɔ pão.

5 Lua a Nisína kpàwá à dabudabuɔ kè á guu á zíkɛa ikoyáwa yáí yà, ge yá pɔ á m̄pi náaikɛa yáie?

6 A gwa Ablahaŭwa. A Lua náaikè, ã Lua tò yá b̀aàno na.*

‡ 2:16 Sou 143.2

* 3:6 Daa 15.6, Lom 4.3

7 Aɔ dɔ́ kẹ́ gbé pọ́ aa Lua náai v̄iɔ mé Ablahaũ buiɔ ũ.†

8 Lua baonakpà Ablahaũε à mè á báaada bui p̄igu aà sabai,‡ asa wà d̀aa wa kè Luayātaalau wà mè Lua a to yá bɔ́ n̄ buipáleɔ na a náai pọ́ aa ke yái.

9 Beewa Lua ì báaada gbé pọ́ aa a náaikèɔgu, lá a kè a náaikena Ablahaũεwa.

10 Gbé pọ́ zè n̄ z̄ikea ikoyāwao gò láaipɔ́ ũε, asa a kēa láu wà mè, gbé pọ́ líɔ yá pọ́ kú ikoyā lá guuɔ k̄ua píi a zéwaoá láaipɔ́ε.§

11 Wá dɔ́ s̄as̄a kẹ́ Lua lí tó yá b̀n̄n̄ɔ na z̄ikea ikoyāwa guuɔ, asa wà mè gbé pọ́ Lua tò yá b̀aà̀n̄ɔ na a náai pọ́ àle ke yái mé aɔ ku.*

12 Ikoyā i k̄'è n̄ luanaaikεaoo, asa wà mè gbé pọ́ ikoyāpi k̄ua mé a wēni e a guu.†

13 Kilisi gò láaipɔ́ ũ wá gbεu, à wá b́ ikoyā láai guu, asa a kēa láu wà mè, gbé pọ́ wa lòo líwaá láaipɔ́ε.‡

14 Bee kè màa kẹ́ báaa pọ́ Lua dà Ablahaũgu e ḡɔ buipáleɔne Kilisi Yesu sabaie, wí Nis̄ina pọ́ Lua a legbè e aà náaikεa yái.

M̄izi ikoyā n̄ Lua legbēao

15 Ma gbéɔ, gbēnaz̄in yākeε taa mále owàé. Tó gbé legbe d̄ile mé a seeladeɔ v̄i, wa f̄ɔ wà a b̄adeɔ, wa f̄ɔ yāe káfiuo.

16 Beewa Lua legbè Ablahaũε n̄ aà buio. A kēa Luayātaalau, wi me n̄ aà buio lán dasi wàle owao,§ wà mè n̄ aà buioε, gbé m̀endoε, òn Kilisi ũ.

† 3:7 Lom 4.16 ‡ 3:8 Daa 12.3 § 3:10 Iko 27.26 * 3:11 Abk

2.4 † 3:12 Lev 18.5 ‡ 3:13 Iko 21.23 § 3:16 Daa 12.7

17 Yá pó má ye on ke: Lua d̀aa legb̀èè ỳaa, à mè a bàa ào kuaàno. A ẁè òaa pla ní baakwio (430) gbea ò ikoỳã m̀. * Ikoỳãpi a f̀ legb̀èapi gbooo, a f̀ ò a bàd̀eo.

18 Tó ẁi Lua báaa e zíkèa ikoỳãwa guue, báaapi a bo aà legb̀èa guu bo. Lua gb̀ekèkè Ablahaũ ké à a legb̀èè ỳái. †

19 Bóỳái à ikoỳã d̀ile bi? A k̀afi e Ablahaũ bui pó Lua legb̀è aà ỳá musu ào moe, ké gb̀é e d̀o wa de Luae tàaedeo ù ỳái. Lua a ikoỳãpi kpà malaikaowa, aa nà k̀ooe a ozi, ò a d̀ile gb̀éone.

20 Lua legb̀èa s̀, Luapi ỳáe ado, aà bàa kú ní k̀ooeo.

21 T̀o! Ikoỳãpi b̀ Lua legb̀èa kpe ỳá? M̀aa no! Tó ikoỳã pó ì ẁeni kpámá kú ỳaa, d̀o wa bo maa ikoỳãpi sabai.

22 A k̀èa Luaỳataalau wà mè, duuna gb̀èpii k̀akpèukè, ké báaa pó Lua a legb̀èpi e g̀o Yesu Kilisi náaikènao pó ù aà náai pó aale kèpi ỳái.

23 Za d̀o Yesu náaikèa i mo, ikoỳã wá k̀akpèu kè, a wá k̀ua dakpèunao ù e Yesu náaikèa pó lé mó gè b̀ò.

24 Beewa ikoỳãpi de wá gwana ù ỳaa e Kilisi ào mó, ké wà bo maa aà náaikèa ỳái.

25 Lá Yesu náaikèa kà sa, wa bo wá gwana ỳáu.

26 A naa Kilisi Yesuwa guu á de Lua néo ù ápii aà náai pó ále ke ỳái,

27 asa á gb̀é pó a da'ilekè Kilisi pó ùo, a Kilisi dàe.

28 Yudaò ní buipáleo, zoò ní ẁéeo, g̀eo ní noeo dodoa k̀eo, asa ápiiá doũe naa Kilisi Yesuwa.

* 3:17 B̀oa 12.40 † 3:18 Lom 4.14

29 Τό ά δε Kilisi πό ũ, ά δε Ablahaũ buio ũε, μέ ά δε άζειε πό Lua a λεgbèè blenaο ũ.‡

4

1 Μάλε οέ, γοο πό túbiblena δε νέ ũ, baa τό aà mae πόο δε aà πό ũ pfi, a zo kēao.

2 I misiile a gwanaone ní ziaο e γοο πό aà mae dīlwa.

3 Maa sō wápio, γοο πό wi kàsaakūo, wi zoble felekaa πό πό wī misiilenéone.*

4 Κέ γοο πό Lua dīle kà, à a Né zī, wà aà i gbēnazina iawa Mōizi ikoyā guu,

5 ké aà wá gbé πό Mōizi yá iko vīwáo bo, wí gō a néο ũ.

6 Lua a Né Nisina dà wá sō guu, ké wá δε a néο ũ yái. Nisīnapi i wiile i me: Baa, ma Mae!

7 Ayāmeto zōn n ũ bo, nén n ũ. Lá Lua Né n ũ, à n ke a áζειεblena ũε.†

Pōlu bílika Galatiōwa

8 Γοο πό ά Lua dōo, i zoble πό πό aa δε Lua ũoone.‡

9 Lá a Lua dē tiasa, atēsa ké Lua á dō, býai a ea lé ze ní πό gia yāfūna gbāasaipio loi? Býai a ea á ye zōblené dafu loi?

10 I gooeο ní moeο ní dikpēeο ní wēeο tēbo. §

11 Vīa ma kū á yá musu. Asi taasi pā má kē á guua?

12 Ma gbéο, ma wabikèwá, à gōmawa, asa ma gōáwae. Yāa i tàaekemeo.

13 A dō ké gyāeke guu o ma baonakpaué séia.

‡ 3:29 Lom 4.13 * 4:3 Gal 4.9, Kls 2.8, 20 † 4:7 Lom 8.15-17

‡ 4:8 1Kln 8.4-6 § 4:10 Lom 14.5, Kls 2.16

14 Baa ké ma gyākεα kèé yōa ũ, i sakamaguo, i gyaũkeao, a ma si lán Lua malaika ge Kilisi Yesupiwaε.

15 Báaa pó áλε κεμεε yāa kèa ni? Má fō o á yá musu, tó à zekè yāa, á á wé bobo kpaεε.

16 Ké ma siana'òé yáí ō ma gō á zangude ũ saa?

17 Gbépíε keaé kèke, i ke á maa yáí no. Aa ye à kéwáε, í namá.

18 Wāa ní yāmaao gɔɔpii mé na, i ke gɔɔ pó má kúánɔ ado no.

19 Ma né yenzideɔ, máλε á ia wāwāke lɔ e Kilisi àɔ sadaágu.

20 Má ye màò kúánɔ tia, mí a yá'oa lilε, asa ma bílikè á yáwaε.

Hagaa ní Salao

21 A omεε, á gbé pó á ye misiile ikoyāεɔ, i ma lá a ku Mɔizi ikoyá guuo lé?

22 Wà mè Ablahaũ negōεɔ ì gbēɔn pla. A ado ì ní zɔoε, * mé à ado ì ní wéεo.†

23 Zɔpi ne'í gbēnazinke guue, ō wéε a pó ì Lua legbēa yáí.‡

24 Nɔεpiɔ yá dεwéε yātaa ũ, Luabaakuarínɔ yá lεε pla ũ. Ado bò Sinai gbε kíiε, ì zɔke iné. Bee mé Hagaa ũ.

25 A dε Sinai gbε pó kú Laalubuɔ bùsuu yātaa ũ. Yelusaleũ tia dε a ũ lɔ, asa àλε zɔble ní a gbéɔ píiε.

26 Yelusaleũ pó kú musu mé wéε ũ. Ōme wá da ũ.

27 Asa a kēa láu wà mè:
Pɔnakε, fii pó ni ne'io!

* 4:22 Daa 16.15 † 4:22 Daa 21.1-2 ‡ 4:23 Lom 9.7-8

Gulake, n gbé pọ ni nɔwāwākeo!

Asa n gbé pọ n gō pākpanzi,

n né dasi aɔ de nɔe pọ a gō aedòwà pọa. §

²⁸ Apio sō ma gbé, Lua legbēa néon á ũ lán Iza-akiwa.

²⁹ Né pọ wa ì gbēnazinke guu ìadà né pọ wa ì ní Lua Nisina gbāaowa. Maa a de ní a tia.

³⁰ A kēa Luayātalau kpelewa ni? Wà mè: Zọ yá ní a néo, asa zọ né a e túbible ní wéé néoo.*

³¹ Ayāmeto ma gbé, zọ néon wá ũo, wéé néon wá ũ.

5

Gōa wéé ũ

¹ Gōa wéé ũ yáí Kilisi wá bóí, wa gō wéé ũ. A zed giúgiú, ásu to wà ea bakaé á níu zọ ũ bo.

² Mámema Pɔlu mále oé, tó á tò wà tōzōé, Kilisi a káflakéó.

³ Ma ea má ò ma idàwàé, gbé pọ tò wà tōzōé, sema aà misiile Mɔizi ikoyāe píi.

⁴ A gbé pọ ále wele à bọ maa ikoyā guu, a ázia kē Kilisiwa, a kē Lua gbēkewa.

⁵ Yesu náaika guu wá dō ké wá bọ maa, wá wé dɔi ní aà Nisina gbāao.

⁶ Naa Kilisi Yesuwa tōzōa ge tōzōsai yāe vīo, sema Yesu náaika pọ ì to wàò yekōi.

⁷ Ale gé ae yāa maamaae. Déme tea sīanai zezōéi?

⁸ Yá pọ ále e a zevipi i bọ Lua pọ á sisi à á sé kíio.

⁹ Pēese'ese yōna ì pēeti sé píi.*

§ 4:27 Isa 54.1 * 4:30 Daa 21.9-10 * 5:9 1Kn 5.6

10 Má á náai vī naa Diiwa guu ké á làasoo pāle keo. Gbé pó lé á liaa sō, Lua a aà vāipi fiaboè, baa dén nò.

11 Mapi sō ma gbé, tó tōzōyā waaso mále ke e gbā, bōyāi wàle ma wetāi bi? Tó màae, dō Kilisi gaa líwa yá a sō gbēewao.

12 Gbé pó aale á liaa ní tōzōyāo, aa ge nízi le wi se.

13 Apio sō gbé, Lua á sisi à gō wéé ué, āma ásu tó á gōa wéé ūpi gōé pōeākea zé ūo. Aa misiilekōe ào yekōi,

14 asa yá mēndoe bee mé de Mōizi ikoyā pii mi ū: Nyō ye n gbédeezi lá nziā wēniwa.

15 Tó ále kō soso kō níwa, à laaika kō kaaleai.

Lua Nisina dōaaané

16 Mále oé à to Lua Nisina dōaaé, áziā pōeā i mide.

17 Azia pōeā lí kō'e ní Lua Nisina pōoo, mé Lua Nisina pōeā lí kō'e ní á pōoo. Aa gikōie, sō ili fō yá pó á yei kēo.†

18 Tó Lua Nisina dōaaé, Mōizi yá iko vīwáo.

19 Wá wá dàa dō wásawasa: Káaluakaa, gbāsíkēa, wisaiyā,

20 táagbagbaa, gbēkōlekea, íisea ní kōo, sòle, zangu, pōkūma, denlaweēlea, lekpaa, kōkpalea,

21 wēdōakōe, wēdekea, lalasi kōo ní yá bee taa. Mále a ledawá lá má dāwá yāawa, yābeetaakenao kpala pó bō Lua kíi bleo.

22 Lua Nisina sō í yáe beeo iné: Yeakōi ní pōnao ní aafiao ní menao ní gbēkeo ní maaó ní náaio

23 ní ziabusaao ní ziakūadōo. Ikoyāe lí gí yá beeo tàaeio.

---

† 5:17 Lom 7.15-23

24 Gb^é p^ó de Kilisi Yesu p^ó ũ^o ní dàa pàliwa ní a p^onideao ní a p^oeã^o sãnu.

25 Lá wá kú Lua Nisina sabai, wà aà d^òo sé.

26 Wásu wà^o y^òo vío, wásuli k^õ p^eã^o, wásuli w^ed^ok^õe^o.

6

Ɔdaak^õwa

1 Gb^é^o, t^ó wasu gb^ēe k^ù ní zãa yáwao, á gb^é p^ó Lua Nisina d^oaaa^é^o, à g^óg^õaà^o busebuse, í laaika ké wasu á y^õ s^õo.

2 A k^õ aso sé. A^le Kilisi ikoyã papan we.

3 T^ó gb^ēe lé azia gwa p^ó ũ^o mé a p^oe ũ^o, à^le azia sã^sã^e.

4 Baade a yã^ke^a tàasika, i gbasa í^áanadã. Asu a yã^le^u ní gb^ēpãleo^o,

5 asa baade a azia aso s^ee.

6 Gb^é p^ó wà^le Lua yã^da^è, aà a àiz^ee lí a yã^danede^e.

7 Asu ázia sásã^o, wili k^õnik^e Lua^eo. P^ó p^ó gb^é t^ò 5 ì k^é.

8 T^ó gb^é t^ò a dàa d^oaaa^e guu, a kaal^ea i^è. T^ó gb^é t^ò Lua Nisina d^oaaa^e guu s^õ, a w^ēni láasai i^è.

9 Wásu k^pasa ní maake^ao^o, asa t^ó wi kámab^oo^o, wá ài'e a g^owa.

10 Ayã^meto t^ó wa z^e'è, wàli maake gb^épii^e, at^ēsa wá Yesu náaik^en de^eo.

L^ezaamá

11 A w^ēsã gb^ēn^egb^ēn^e p^ó má k^è ní mazia o^o gwa sa.

12 Gb^é p^ó aal^e yã^ke w^é yáí^o mé lé gãⁿawá ní t^õz^õyã^o, ké wasu í^adama^á z^ea ní Kilisi gaa líwao yá musuo yáí^e.

13 Baa t̄z̄õnapio se, aa ikoyã kũao. Aa ye à t̄z̄õ ké wà e íanadã á seelapi musu yáie.

14 Má íanadã p̄e yá musuo, sema wá Dii Yesu Kilisi gaa líwa yá bàasio, asa a yáí dúnia ḡõm̄eε γε ù mé ma ḡõ γε ù dúniaε.

15 T̄z̄õa ge t̄z̄õsai yãe v̄io, sema ḡõa gb̄é dafu ù.

16 Lua gb̄ẽk̄eεε gb̄é p̄ó yápi kũaõne, i ní gba aafia. Aam̄e aa Isaili s̄ianao ù.

17 Za gb̄ã gb̄ẽe su ma wetã lo. Ia p̄ó wa dàa Yesu yáí gb̄e ku ma m̄ewa.

18 Gb̄éõ, wá Dii Yesu Kilisi gb̄ẽk̄eεε á nis̄inae! Ami.

Bibeli Luayátaalá
The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin
and Nigeria

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9